

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0502U000292

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 27-07-2002

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пантелеев Василь Карпович

2. Pantyelyeyev Vasyl' Karpovych

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 06.01.11

Назва наукової спеціальності: Фітопатологія

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 18-06-2002

Спеціальність за освітою: 7.130105

Місце роботи здобувача: Харківський державний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва

Код за ЄДРПОУ: 00493764

Місцезнаходження: 62483, Україна, м. Харків, п/в "Комуніст-1", ХДАУ, корп.1, к.304

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство агропромислового комплексу України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.004.02

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, 15, м. Київ, Київська обл., 03041, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський державний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва

Код за ЄДРПОУ: 00493764

Місцезнаходження: 62483, Україна, м. Харків, п/в "Комуніст-1", ХДАУ, корп.1, к.304

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство агропромислового комплексу України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 68.37.07

Тема дисертації:

1. Імунологічні основи створення стійких до *Puccinia recondita* Rob. et Desm. f. sp. tritici Eriks. сортів пшениці в Україні
2. The immunological bases of selection to *Puccinia recondita* Rob. et Desm. f. sp. tritici Eriks. of resistance wheat varieties in Ukraine

Реферат:

1. Об'єкт досліджень - характер взаємовідносин між рослиною-живителем і патогеном при патологічному процесі. Мета - імунологічне обґрунтування створення стійких до бурої іржі сортів пшениці. Методи: лабораторний, польовий, лабораторно-польовий, статистичний, у т.ч. - багатомірної статистики з допомогою пакету стандартних комп'ютерних програм "Statistica-5,0". Теоретичні і практичні результати: впродовж 9 років в популяціях *P. recondita* f. sp. tritici на 26 районованих і перспективних сортах озимої пшениці виявлено 22 стандартних і 8 х-рас; встановлена тенденція зниження загального рівня вірулентності патогену внаслідок заміни більш вірулентної раси 77 на менш вірулентні і більш вірулентних біотипів раси 77 на менш вірулентні; найбільш ефективний захист майбутніх сортів може забезпечити комплекс генів Lr9,

Lr19, Lr23, Lr24, Lr26; спостерігається зростання ефективності гена Lr26; рекомбінації вірулентності патогену на видах *Thalictrum* spp. не складають реальної загрози появи нових високовірулентних і агресивних рас; виділені джерела та донори стійкості пшениці до головніших хвороб, які відповідають вимогам селекції щодо імунологічних властивостей і господарсько-біологічних показників і придатні для використання у будь-якій ґрунтово-кліматичній зоні України; встановлено типи генетичного контролю стійкості найперспективніших із них, ідентифіковані гени стійкості, створені ізогенні лінії; висунуті теоретичні положення, які є методологічною основою для вивчення стійкості рослин до хвороб і в першу чергу - довготривалої. Наукова новизна: вперше в Україні проведено багаторічний систематичний моніторинг расового складу *P. recondita* f. sp. tritici, ефективності генів стійкості; встановлено потенційні можливості мінливості патогену внаслідок рекомбінацій при статевому процесі на видах *Thalictrum* spp.; вперше застосований кластерний аналіз імунологічних властивостей вихідного матеріалу; розроблені і оприлюднені у вигляді методичних рекомендацій науково-методичні основи створення банку генів стійкості пшениці до бурої іржі, які певними поправками можна трансформувати до будь-якого збудника хвороби, у першу чергу - зернових культур. Ступінь впровадження: в селекційні установи передані і залучені до селекційного процесу донори з ідентифікованими генами стійкості, ізогенні лінії і методичні рекомендації по створенню банку генів стійкості пшениці до бурої іржі. Галузь впровадження - сільське господарство.

2. Object of research: host-pathogen relationships with pathological process. Aim: immunological basing great of wheat varieties of resistance to leaf rust. Methods: laboratorial, field, laboratorial-field, statical. Results: determine the tendency lowering of virulence *P. recondita* f. sp. tritici; the effective control of new varieties is able the genes Lr9, Lr19, Lr23, Lr24, Lr26; the recombination of virulence of pathogen on *Thalictrum* spp. no is reality of cause of appearance of new high-virulence and aggressive races; reveal the donors of resistance of wheat to main diseases; study the type of genetics control they resistance; suggest the methodological base of study of long duration resistance of plants to diseases. Science novently: first in Ukraine make of many years the monitoring of virulence of *P. recondita* f. sp. tritici, effective of genes of resistance, potential of virulence by sexual process on *Thalictrum* spp.; first use the cluster analysis of initial material; work out the science-methodical bases of making of bank of genes resistance of wheat to leaf rust, make the isogenic lines with Lr9, Lr19, Lr23, Lr26 genes. Degree of introduce: pass give for use in selection process the donors from identification genes of resistance, isogenic lines and the methodical recommendation for great of bank of genes of resistance wheat to leaf rust. Sector of use: agriculture.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лісовий Михайло Павлович
2. Lisovuj Mykhajlo Pavlovych

Кваліфікація: д.б.н., 06.01.11, .

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Слюсаренко Олександр Миколайович
2. Слюсаренко Олександр Миколайович

Кваліфікація: д.б.н., 03.00.15, 06.01.09

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Созінов Олексій Олексійович
2. Созінов Олексій Олексійович

Кваліфікація: д.с.-г.н., 03.00.20, 06.01.11

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Митрофанова Ольга Володимирівна

2. Митрофанова Ольга Володимирівна

Кваліфікація: д.б.н., 03.00.20, 06.01.11

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Кирик Микола Миколайович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Кирик Микола Миколайович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.

